

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії **Ань Лу**, 1985 року народження, громадянка Китайської Народної Республіки (КНР), освіта повна вища: закінчила у 2020 році Національну музичну академію імені П.І. Чайковського за спеціальністю «Музичне мистецтво», виконала акредитовану освітньо-наукову програму доктора філософії зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка від «30» січня 2025 року № 20, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –

Тереси Мазепи – докторки мистецтвознавства, доцентки, доцентки кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка

Рецензентів –

Ольги Шуміліної – докторки мистецтвознавства, професорки, професорки кафедри теорії музики Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка

Зоряни Ластовецької-Соланської – кандидатки мистецтвознавства, професорки, завідувачки кафедри історії музики Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка

Офіційних опонентів –

Ольги Лігус – кандидатки мистецтвознавства, доцентки, доцентки кафедри музикознавства та музичної освіти факультету музичного мистецтва і хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Олени Пономаренко – кандидатки мистецтвознавства, доцентки, доцентки кафедри історії світової музики Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського

на засіданні «26» березня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво **Ань Лу** на підставі публічного захисту дисертації **«Засади поліфонічного мислення у фортепіанних творах Ф. Шопена у її проекції на фортепіанну музику другої половини XIX – початку XX ст.»** за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Дисертацію виконано у Львівській національній музичній академії імені М.В. Лисенка Міністерства культури та стратегічних комунікацій України.

Науковий керівник – Остап Майчик, доктор філософії, професор, проректор з науково-педагогічної, творчої роботи та міжнародних зв'язків Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Мета дослідження полягала у розгляді поліфонічних прийомів у фактурі фортепіанних творів Ф. Шопена, зокрема проявів дуетної поліфонії, у проекції на творчість композиторів другої половини XIX – початку XX ст. Сучасне китайське фортепіанне мистецтво неможливо уявити поза впливами традицій європейського класико-романтичного піанізму, на яких ґрунтується технологія фортепіанної гри та основний масив фортепіанного репертуару китайських піаністів. Специфічною ознакою китайської фортепіанної культури сьогодення є великий пієтет перед постатями видатних композиторів-класиків та представників доби романтизму, які зробили надзвичайний внесок у розвиток фортепіанного виконавства і заклали фундамент розвитку світового музичного мистецтва у XX столітті та на сучасному етапі його існування. Доробок композиторів класико-романтичної доби у створенні фортепіанної музики дотепер вважається неперевершеним, а внесок кожного з них є унікальним. Кожен з композиторів був прекрасним піаністом, знав усі тонкощі фортепіанного виконавства і мав індивідуальне бачення власної творчої місії. Кожен з композиторів мав піаністичні знахідки, які стали ознакою стилю і були продовжені у творчості послідовників. Моцартівська вишуканість, бетовенська патетика, шубертівська лірика, веберівський стиль *brilliant*, шуманівська картинна програмність, шопенівська поетичність, лістівська трансцендентність вже давно стали категоріальними поняттями. Однак деякі складові стилю фортепіанних творів цих композиторів не отримали достатнього осмислення у науковій літературі. Серед них – специфічні поліфонічні прийоми, притаманні фактурі фортепіанних творів Ф. Шопена, та їх подальший розвиток і трансформація у творчості наступних поколінь європейських і світових композиторів. Спираючись головню на гомофонно-гармонічний тип викладу, композитори романтичної доби розмаїто і винахідливо використовують контрапунктуючі елементи, надають їм нового образно-сміслового тлумачення. Індивідуалізації і оновлення зазнають традиційні види поліфонії, що сформувались у європейській музиці попередніх епох, такі як контрастна, підголоскова, рідше – імітаційна поліфонія. Окрім того представники романтичного стилю формують і деякі нові закономірності взаємодії мелодичних голосів у звуковій тканині. До них відноситься і т. зв. «дуетна поліфонія», яку трактуємо як один з різновидів прихованої поліфонії, однак, з більш послідовним проведенням відносно завершених мелодичних побудов, що виокремлюються у фактурі. Дуетна поліфонія виникає унаслідок виділення з гомофонної фактури не одного, а двох самостійних голосів, кожен з яких веде свою мелодичну лінію і разом вони об'єднуються в інструментальний дует.

Саме «дуетна поліфонія» стала відмітною й виразною ознакою композиторського стилю видатного польського майстра, поряд із шопенівською домінантою з секстою в гармонії або дзеркальною репризою у сонатній формі. Але гармонічні та формотворчі інновації польського генія були ретельно досліджені, тоді як поліфонічні елементи його музичної мови, зокрема вплив дуетної поліфонії на фактуру фортепіанних творів у доробку самого Ф. Шопена та творчості представників наступних генерацій залишається практично невивченим. У цьому переконує ознайомлення із величезною кількістю літератури, у якій досліджено фортепіанний доробок Ф. Шопена та його творчих послідовників, в тому числі в українській музиці. Потреба у більш детальному висвітленні питань, пов'язаних із вивченням поліфонічних елементів, зокрема і такого його специфічного різновиду як дуетна поліфонія у надзвичайно розвиненій фактурі фортепіанних творів доби романтизму і творчості.

Теоретичне значення дослідження полягає у висвітленні спеціальної літератури з проблематики поліфонічної техніки у творчості композиторів-романтиків і зокрема Ф. Шопена, дослідженні засад використання поліфонії у фортепіанній творчості Ф. Шопена, визначенні естетичних передумов використання поліфонічних прийомів у фортепіанній музиці доби романтизму і національної специфіки романтичної традиції польського фортепіанного мистецтва, виявленні стилістичних та технологічних закономірностей використання поліфонічних прийомів, зокрема дуетної поліфонії, у творчості Ф. Шопена, дослідженні моделі поліфонічної техніки, зокрема дуетної поліфонії, у фортепіанній музиці другої половини XIX – початку XX ст. в аспекті переломлення шопенівських традицій. Теоретичну основу дослідження складають чотири основні групи джерел: наукові праці, у яких досліджено теоретичні аспекти поліфонії та музичної фактури; публікації, у яких досліджується творчість Ф. Шопена, в тому числі порушуються питання дуетної поліфонії; публікації, у яких висвітлено творчий доробок європейських композиторів кінця XIX – початку XX ст., в тому числі в аспекті спадковості традицій Ф. Шопена; наукові праці стосовно питань фортепіанної творчості М. Лисенка у її зв'язках з традиціями Ф. Шопена.

Практичне значення результатів дисертації полягає у можливості використання отриманих результатів дисертації у навчальній та творчій діяльності піаністів: в роботі над фортепіанними творами Ф. Шопена та композиторів другої половини XIX – початку XX ст.; для підготовки матеріалів для читання лекційних курсів, пов'язаних із фаховою підготовкою студентів спеціалізації «Фортепіано» та суміжних спеціальностей у вищих музичних навчальних закладах України («Історія фортепіанного мистецтва», «Поліфонія», «Історія світової музики» та ін.); у вивченні фортепіанної музики композиторів

XIX – початку XX ст. в аспекті втілення фактурних особливостей дуєтної поліфонії.

Наукова новизна роботи полягає у вивченні фортепіанної творчості Ф.Шопена під іншим кутом зору, з позицій використання поліфонічних прийомів і зокрема дуєтної поліфонії у фактурі фортепіанних опусів; у виявленні спадковості принципів і моделей шопенівської поліфонії, зокрема такого різновиду як «дуєтна поліфонія» у фортепіанній музиці композиторів другої половини XIX – початку XX ст., в тому числі у творчості К. Дебюссі, М. Лисенка, К. Шимановського; у визначенні шопенівських впливів на підставі спільності жанрової основи та в індивідуальних проявах, що відображають специфіку композиторського мислення авторів.

Здобувачка має 5 наукових публікацій за темою дисертації, з яких чотири одноосібні наукові статті у спеціалізованих фахових виданнях категорії «Б», затверджених МОН України, та одна стаття у співавторстві в зарубіжному виданні (Аргентина), що входить до наукометричної бази даних Scopus.

Статті у спеціалізованих фахових виданнях категорії «Б»

1. Ань Лу. Дуєтна поліфонія у творчості Ф. Шопена. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка*. 2023. Вип. 50. С. 3–9. DOI: <https://doi.org/10.32782/2310-0583-2023-50-01>

2. Ань Лу. Дуєтна поліфонія у фактурі фортепіанних творів Ф. Шопена (на прикладі Баркароли, ор. 60) *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Рівне: РДГУ, 2024. Вип. 48. С. 55–60. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v48i.749>

3. Ань Лу. Поліфонія у фортепіанній музиці Ф.Шопена: прояви естетики романтизму та риси індивідуального стилю. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. Дніпро: ЛІРА, 2024. Вип. 26. С. 448–460. DOI: 10.33287/222434

4. Ань Лу. Риси дуєтної поліфонії у фактурі фортепіанних прелюдій К. Дебюссі. *Слобожанські мистецькі студії*. 2024. № 3. С. 12–18. DOI: <https://doi.org/10.32782/art/2024.3.2>

Стаття у зарубіжному виданні, що входить до наукометричної бази даних Scopus

5. Maychuk, O., Slyusar, T., Voitovych, O., Katrych, O., & An, L. (2023). Desenvolvimento da técnica de formação do profissionalismo de um artista pop: Discurso vocal. *Convergências - Revista De Investigação E Ensino Das Artes*, 17(33), 89-104. DOI: <https://doi.org/10.53681/c1514225187514391s.33.239>

У дискусії взяли участь (голова, рецензентки, офіційні опонентки, інші присутні) та висловили зауваження:

Тереса Мазепа – докторка мистецтвознавства, доцентка, доцентка кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка – голова ради;

Ольга Шуміліна – докторка мистецтвознавства, професорка, професорка кафедри теорії музики Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка – рецензентка;

Зоряна Ластовецька-Соланська – кандидатка мистецтвознавства, професорка, завідувачка кафедри історії музики Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка – рецензентка;

Ольга Лігус – кандидатка мистецтвознавства, доцентка, доцентка кафедри музикознавства та музичної освіти факультету музичного мистецтва і хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка – офіційна опонентка;

Олена Пономаренко – кандидатка мистецтвознавства, доцентка, доцентка кафедри історії світової музики Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського – офіційна опонентка.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує АНБ ЛУ ступінь доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової

спеціалізованої вченої ради

Мазепа Тереса МАЗЕПА

